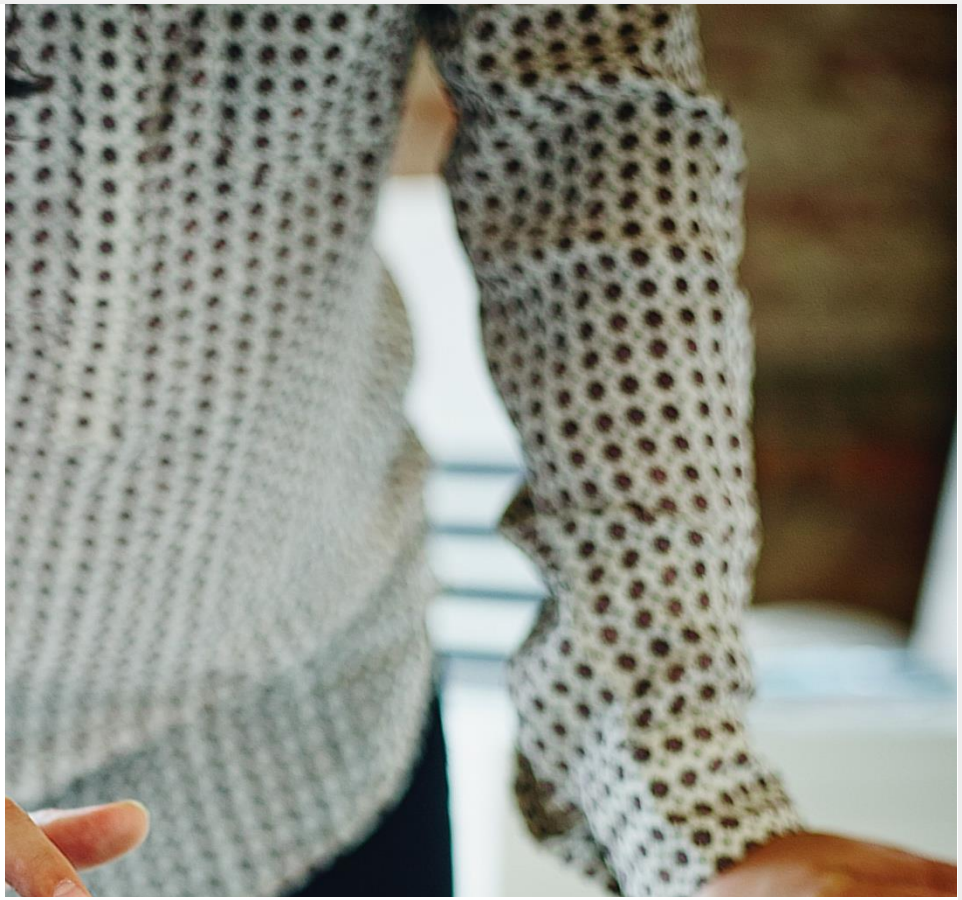
Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

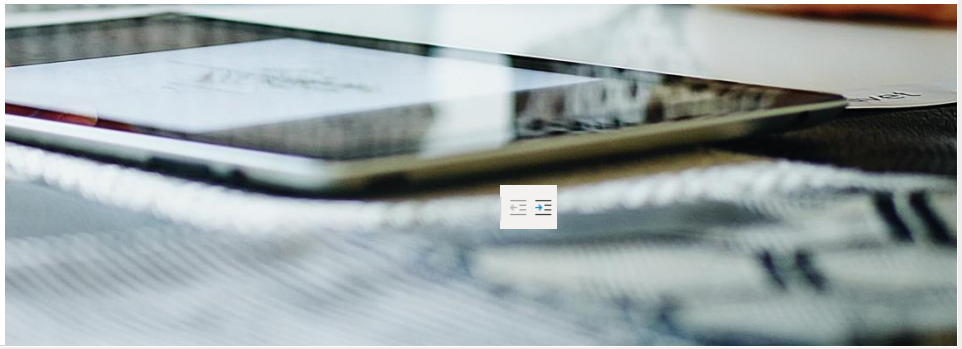
Accountantsverslag 2021

Gemeente Krimpenerwaard

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
7 juni 2022

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Aanbiedingsbrief

Gemeente Krimpenerwaard
T.a.v. de raad en college van burgemeester en wethouders
Postbus 51
2820 AB STOLWIJK

7 juni 2022

Referentie:

Geachte leden van de raad en het college,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat wij hebben opgesteld in het kader van onze opdracht om de jaarrekening 2021 (de 'jaarrekening') van gemeente Krimpenerwaard te controleren. We hebben de accountantscontrole uitgevoerd in overeenstemming met ons controleplan van 24 november 2021.

Ons accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit onze controle van uw jaarrekening en is met uw ambtelijke organisatie besproken op 23 mei 2022.

Wij bespreken de inhoud van dit verslag tijdens de vergadering van de auditcommissie op 13 juni 2021. Heeft u in de tussentijd nog vragen, neemt u dan gerust contact met ons op.

Wij bedanken u en uw medewerkers voor de medewerking tijdens onze controle.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Dit document is elektronisch ondertekend door:

Dorus van Boxtel

Drs. T.A.G. van Boxtel RA
senior director

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam
T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Onze kernboodschappen

In dit hoofdstuk hebben we onze kernboodschappen samengevat.

01

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Onze kernboodschappen

Onze kernboodschappen in één oogopslag

Onze conclusies

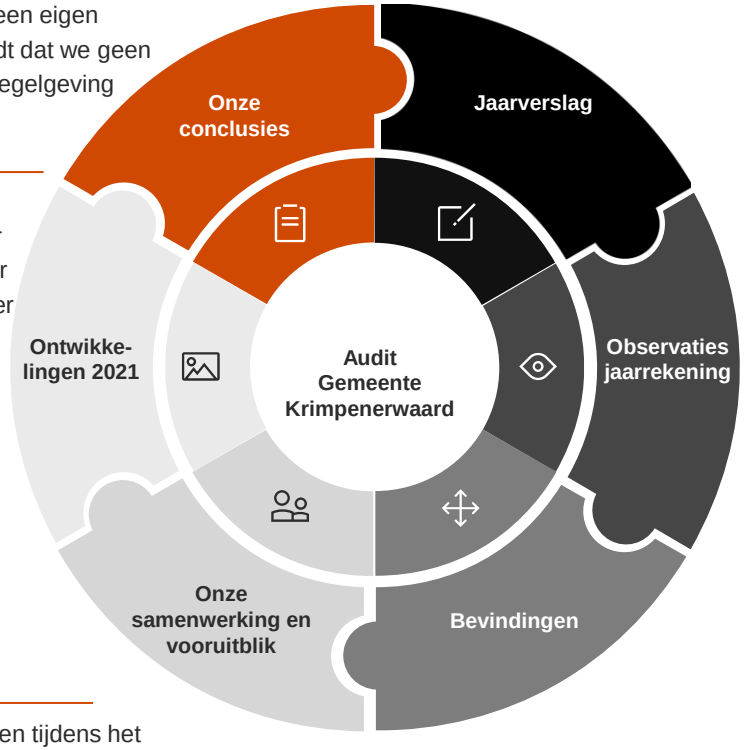
Wij hebben onze controle van de jaarrekening 2021 van gemeente Krimpenerwaard nagenoeg afgerond en zijn voornemens hierbij een goedkeurende controleverklaring op het aspect getrouwheid en rechtmatigheid te verstrekken. De jaarrekening heeft een eigen vermogen ultimo 2021 van € 80,0 mio. Daarnaast geldt dat we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving hebben geconstateerd in de controle 2021.

Ontwikkelingen 2021

- Ruimtelijk domein: Uw grondexploitatie portefeuille is stabiel. De ingerekende risico's stijgen iets, maar daar tegenover staat een hogere winstpotentie door het openen van een nieuwe grondexploitatie. Verder zijn parameters behoudend ingeschat.
- Sociaal domein: Er zijn geen onzekerheden in het sociaal domein. Uw voert eigen interne beheersmaatregelen uit om de prestatielevering te controleren. De inschattingen rondom de balanspositie zijn voorzichtig.
- Bedrijfsvoering: We hebben twee nieuwe bevindingen in de interne beheersing geconstateerd, dit heeft geen impact gehad op de jaarrekeningcontrole.

Onze samenwerking en vooruitblik

- We hebben een constructieve samenwerking ervaren tijdens het controleproces.
- De rechtmatigheidsverantwoording is effectief vanaf 2022. De gemeente heeft hiervoor voorbereidingen getroffen en de benodigde acties zijn onderhanden.
- Volgend jaar zullen wij in de controleverklaring rapporteren over onze beoordeling van de frauderisicobeheersing.

Jaarverslag

- Het jaarverslag geeft voldoende inzicht in de financiële positie van de gemeente Krimpenerwaard.
- De kwaliteit van het jaarverslag is van voldoende niveau.

Observaties jaarrekening

- Financiële positie in 2021 is veranderd ten opzichte van het jaar ervoor. Het eigen vermogen is minder afgenomen dan begroot van € 82,1 mio naar € 80,0 mio en de leningen zijn toegenomen van € 52 mio naar € 104 mio. De gemeente bereidt zich hiermee voor op de benodigde investeringen komende jaren. De solvabiliteit is daardoor gedaald van 43% naar 34%, nog altijd wel redelijk in lijn met het landelijk gemiddelde van 2020 van 35%.
- Schattingen van het college zijn gebaseerd op passende bewijsstukken en gebalanceerde overwegingen.
- Geen onrechtmatigheden geconstateerd in relatie tot Covid-19.

Bevindingen

- Een geïdentificeerde foute geconstateerd tijdens de controle, deze is gecorrigeerd. Er zijn verder geen onrechtmatigheden en onzekerheden
- Geen onrechtmatigheden in onze werkzaamheden Europese aanbestedingen
- Geen sprake van onrechtmatigheden in het kader van begrotingsrechtmatigheid
- Integriteitskwestie voormalige Gemeente Vlist heeft geen invloed op de jaarstukken 2021

Dit rapport is opgesteld uitsluitend voor gebruik door de raad en het college van burgemeester en wethouders van gemeente Krimpenerwaard. Op dit rapport kan niet door derden worden gesteund aangezien derden niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden en de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid, zorgplicht en/of verantwoordelijkheid jegens andere partijen dan gemeente Krimpenerwaard.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Onze conclusies

02

In dit hoofdstuk wordt uitleg gegeven over ons oordeel bij de jaarrekening. Hierin lichten we de geconstateerde fouten en onzekerheden voor de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid toe.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Onze conclusies

Ons oordeel bij uw jaarstukken 2021 is goedkeurend voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid

Uw jaarrekening geeft een getrouw beeld

Wij hebben onze accountantscontrole van de jaarrekening 2021 van gemeente Krimpenerwaard afgerond. Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring op het aspect getrouwheid en financiële rechtmatigheid, onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de raad.

Fouten geconstateerd in relatie tot getrouwheid

In totaliteit hebben we 1 controleverschil geconstateerd in relatie tot getrouwheid, welke is gecorrigeerd. Zie hier voor details. We hebben geen ongecorrigeerde fouten en onzekerheden.

Geen rechtmatigheidsfouten

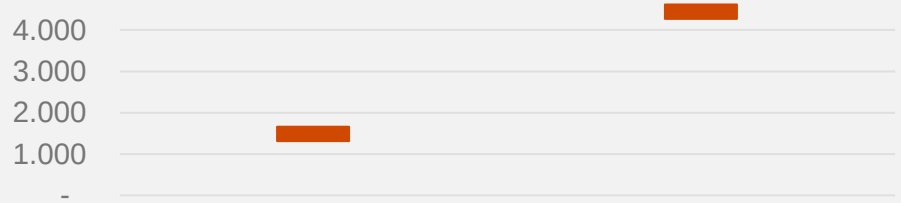
Er zijn geen rechtmatigheidsfouten en onzekerheden geconstateerd in de controle.

Overige informatie in uw jaarverslag is consistent met uw jaarrekening

Als accountants zijn wij ervoor verantwoordelijk dat wij in onze controleverklaring verslag uitbrengen over de overige informatie die in het jaarverslag is opgenomen. De overige informatie omvat uw jaarverslag, programmaverslag, de paragrafen en de bijlagen. Wij hebben geen materiële inconsistenties, materiële onjuistheden en/of omissies opgemerkt in de informatie die op grond van het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) moet worden verstrekt.

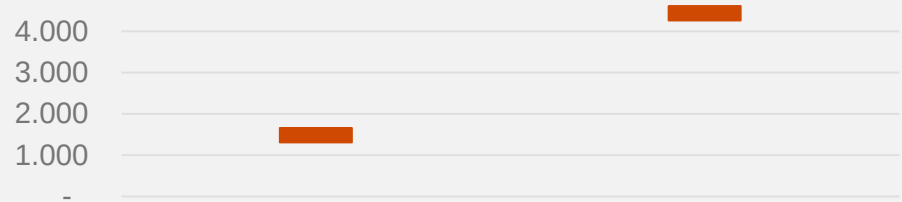
Getrouwheid

Oordeel:	Goedkeurend

Rechtmatigheid

Oordeel:	Goedkeurend

■ = absoluut bedrag fouten of onzekerheden x €1.000 ■ = door u vastgestelde goedkeuringstolerantie x €1.000

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Overzicht van gecorrigeerde fouten inzake getrouwheid

De volgende geconstateerde afwijkingen betreffen de gecorrigeerde fouten in relatie tot getrouwheid, boven de gestelde rapporteringstolerantie van €100.000. Deze correcties hebben geen invloed op het resultaat.

#	Beschrijving	Jaarrekeningpost	Fouten	Boeking
1	De uitgegeven lening in de overlopende passiva is gecorrigeerd naar de financiële vaste activa.	Financiële vaste activa en overlopende passiva	308.134	Financiële vaste activa @Overlopende activa
		Totaal	**308.134**	

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Ruimtelijk domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Bedrijfsvoering
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

04

Ontwikkelingen 2021

In dit hoofdstuk beschrijven we relevante ontwikkelingen voor het ruimtelijke domein, het sociaal domein en het domein bedrijfsvoering.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Ruimtelijk domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Bedrijfsvoering
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Ruimtelijk domein

De prognose van de cumulatieve eindwaarde stijgt in 2021

Ontwikkelingen in het ruimtelijk domein

Gemeente Krimpenerwaard groeit en het aantal inwoners ook. Daarnaast blijft ook landelijk de vraag naar woningen structureel groot en is er een woningentekort. Het aantal grondexploitaties is met één nieuw geopende grondexploitatie en één afgesloten project in 2021 gelijk gebleven ten opzichte van 2020 (4).

Door de ontwikkelingen op de markt voor grondstoffen zal het extra inspanning vragen om vaart te houden in het realiseren van woningen conform de gestelde ambities. Desondanks is de verwachting dat in 2023 alle projecten zijn afgerond, behalve voor de nieuw geopende exploitatie.

Inzicht in stand en realisatie belangrijke projecten

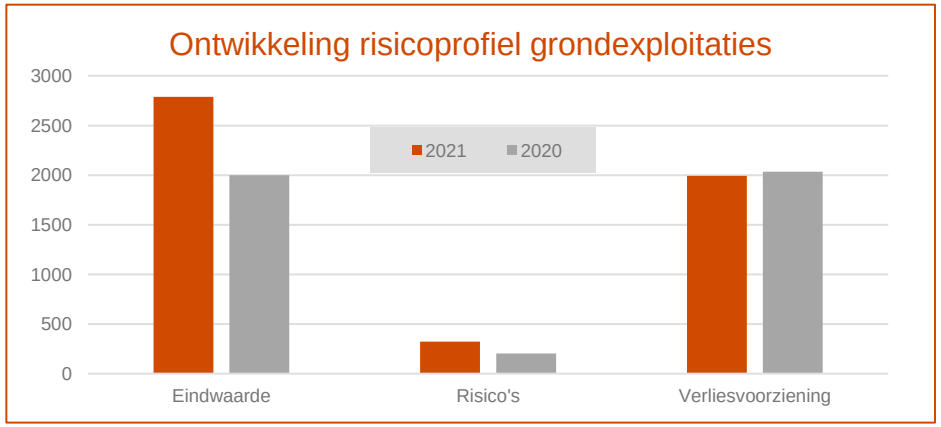
De geraamde eindwaarde stijgt ten opzichte van 2020 met €0,8 mln naar €2,8 mln in 2021, dit is het gevolg van de nieuwe grondexploitatie Hoflaan Stolwijk waardoor de geraamde eindwaarde hoger wordt. Door de opening van deze nieuwe grondexploitatie stijgt het ingerekende risico. De voorziening blijft nagenoeg gelijk en heeft betrekking op Dorpshart Krimpen aan de Lek (€2 mln.).

De grondexploitatie Hoflaan Stolwijk hebben we gecontroleerd aan de hand van kostenramingen en (concept) overeenkomsten. Voor fase 2 van de grondexploitatie hadden we bevindingen op de geraamde opbrengsten, deze zijn gecorrigeerd. Door de veranderde markt zijn verkoopprijzen voor grond en woningen complexer in te schatten, wij adviseren u om de prijzen nauwlettend in de gaten te houden en mee te nemen in de actualisatie van de grondexploitatie.

Het risicoprofiel van de grondexploitaties verhoogt door opening nieuwe grondexploitatie Hoflaan Stolwijk en tegelijkertijd stijgt de winstpotentie

In 2021 is het negatieve bedrijfsresultaat grondbedrijf gedaald met €0,4 mln (geraamd eindresultaat is €0,4 mln.). Dit wordt veroorzaakt door de nieuwe grondexploitatie waarvan het geraamde resultaat positief is. In 2021 is Tiendhoek afgesloten met een positief resultaat.

De risico’s zijn toegenomen, vooral door de nieuwe grondexploitatie. De andere grondexploitaties zitten in afrondende fases.

Figuur Risicoprofiel grondexploitaties

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Ruimtelijk domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Bedrijfsvoering
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Ruimtelijk domein

De parameters voor de grondexploitaties zijn evenwichtig ingeschat

De parameters voor de grondexploitaties zijn consistent en behoudend ingeschat

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin een schatting is opgenomen van de te maken kosten en opbrengsten. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de gehanteerde uitgangspunten en parameters beoordeeld. De parameters voor de grondexploitaties zijn behoudend bepaald.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Ruimtelijk domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Bedrijfsvoering
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Sociaal domein

Lasten sociaal domein hoger dan voorgaand jaar en begroting

Het sociaal domein kent een stevige opgave. Sinds 2015 is sprake van een stijging van het aantal inwoners dat gebruik maakt van maatwerkvoorzieningen (Jeugd en Wmo) en daarmee stijgende lasten.

De lasten sociaal domein (zorg) zijn ten opzichte van 2020 met € 3,1 miljoen toegenomen. De extra kosten in het sociaal domein komen overeen met het landelijke beeld. In de begroting 2022 is rekening gehouden met een verhoging van de kosten. Gezien de huidige trend is het mogelijk dat u in 2022 vooral in de jeugdzorg weer te maken krijgt met een overschrijding.

De inschattingen rondom de te betalen kosten voorzichtig geschat

De gemeente heeft voor Jeugd ZIN een inschatting gemaakt over de nog te betalen kosten, dit is ingeschat op €0,8 mln. over 2017 tot en met 2020. Dit wordt grotendeels bepaald door verschillen tussen productieverantwoordingen en de administratie van de Gemeente. De totale balanspost is € 2,5 mln., waarvan €0,8 mln over 2017-2020 en het resterende over 2021. We vinden deze schatting voorzichtig vanwege de minimale ontvangen facturen in 2021 over eerdere jaren. We adviseren bij de balansposten van eerdere jaren deze te laten vrijvallen indien er geen mutaties hebben plaatsgevonden in het huidige jaar.

Corona heeft impact op het sociaal domein

De invloed van corona is wederom duidelijk zichtbaar geweest in het sociaal domein. De zorgvraag was hoger dan verwacht in 2021. In 2021 is voor een bedrag van €0,1 miljoen aan continuïteitsbijdragen en meerkosten uitgekeerd.

Sociaal Domein	Realisatie 2021 (x €1.000)	Begroting 2021 (x €1.000)	Realisatie 2020 (x €1.000)
Jeugdzorg ZIN	16.626	14.826	14.099
Jeugdzorg pgb	755	751	696
Wmo ZIN	9.095	9.851	8.567
Wmo pgb	685	656	643
Totaal	27.132	26.113	24.005

Tabel Sociaal Domein

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Ruimtelijk domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Bedrijfsvoering
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Sociaal domein

Productieverantwoordingen en interne beheersingsmaatregelen zorgen voor zekerheid prestatielevering

Geen onzekerheden rondom de prestatielevering

De gemeente Krimpenerwaard heeft in 2021 met een set aan interne beheersingsmaatregelen inzake de prestatielevering van zorg in natura geïmplementeerd. In combinatie met de productieverantwoordingen leidt tot geen onzekerheden in het sociaal domein.

De interne beheersingsmaatregelen zijn gedurende 2021 in lijn met de SDO-notitie van de NBA uitgevoerd. Hierbij zijn verbeteringen doorgevoerd zoals bijvoorbeeld standaardagenda's en templates voor de vastlegging van gesprekken met de zorginstellingen. Het effect hiervan is zichtbaar en op basis van de productieverantwoordingen en enquêtes is alsnog voldoende controle-informatie verkregen om te onderbouwen dat de prestaties ook daadwerkelijk zijn geleverd.

Prestatielevering pgb door de gemeente zelf vastgesteld

Voor alle cliënten die een pgb ontvangen, worden door de gemeente beschikkingen verstrekt aan de cliënt. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) verzorgt het administratieproces en legt daarvoor verantwoording af, maar controleert niet of de prestatie is geleverd voor gedeclareerde zorgkosten. De gemeente heeft daarom alternatieve werkzaamheden uitgevoerd conform de SDO-notitie en daarmee voldoende zekerheid verkregen over de prestatielevering.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Ruimtelijk domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Bedrijfsvoering
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Bedrijfsvoering

Wij hebben twee aanvullende bevindingen in de interne beheersing geconstateerd

# 2021-3	Detailbevinding in proces verstrekte subsidies	Status 2021	Status 2020	Risico en managementreactie	Prioriteit
Line of defence ①	**Bevinding** Wij hebben vastgesteld in onze steekproef dat de aanvraag tot beschikking niet tijdig wordt ingediend door de subsidie aanvrager, dit gaat om een jaarlijkse subsidies. Daarnaast wordt deze beschikking ook niet binnen het termijn conform verordening afgegeven. **Aanbeveling** Deze constatering heeft geen financiële impact, we adviseren de gemeente wel om de interne beheersingsmaatregelen binnen het subsidieproces aan te passen zodat deze aansluiten met de verordening. Verder zijn we met onze controle van de subsidiekosten tot de conclusie gekomen dat deze juist zijn verantwoord en behoren tot de juiste periode. De bevindingen zijn ook conform de rapportage van concerncontrol.			**Risico** Risico van niet-naleving van wet- en regelgeving. **Managementreactie** Uit praktische overwegingen is voor zowel de aanvraag procedure als voor de vaststellingsprocedure voor 1 datum (1 juni) gekozen. De voorbereidingen voor een nieuwe Algemene Subsidieverordening (ASV) zijn ingang gezet. Hier wordt de aangepaste datum (1 juni) geformaliseerd.	**Prioriteit** Laag

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Ruimtelijk domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Bedrijfsvoering
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Bedrijfsvoering

Wij hebben aanvullende bevindingen in de interne beheersing geconstateerd

# 2021-4	Detailbevinding in treasury proces	Status 2021	Status 2020	Risico en managementreactie	Prioriteit
Line of defence ①	**Bevinding** In onze controle op de overlopende passiva hebben we vastgesteld dat een bijdrage aangepast is naar een lening en dat hiervoor geen acties zijn ondernomen door een leningsovereenkomst op te stellen en het proces te laten verlopen via het Treasury statuut. **Aanbeveling** We adviseren de gemeente om ook periodiek een controle uit te voeren op de balansposten, in dit specifieke geval op de overlopende passiva. Bij de controle worden aansluitingen gemaakt met nog te betalen posten en de onderliggende brondocumenten. Dit zorgt ervoor dat een overzetting in een eerder stadium wordt geconstateerd.			**Risico** Risico op ongeautoriseerde inkopen. **Managementreactie** Er lopen momenteel bovenregionale gesprekken met de desbetreffende over het terugbetalen van de bevoorschotting. Niet alleen de accountant van de gemeente Krimpenerwaard heeft aangegeven dat het voorschot moet worden omgezet naar leningsvorm. Ook de accountants van de andere gemeenten hebben dezelfde opmerking gemaakt als PwC. De contactpersoon die namens onze regio deelneemt aan het bovenregionale overleg heeft de opdracht gekregen om in de onderhandelingen over terugbetaling mee te nemen dat er een leningsovereenkomst moet worden overeengekomen.	**Prioriteit** Laag

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Financiële positie
Observaties jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Jaarverslag

In dit hoofdstuk beschrijven we wat ons is opgevallen in relatie tot de informatiewaarde van het jaarverslag. Daarnaast beschrijven we onze visie op de financiële positie.

05

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Financiële positie
Observaties jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Financiële positie

De kengetallen worden in 2021 beïnvloed door de financieringsbehoefte

De financiële conditie is voor veel gemeenten ondermaats, zo stelt de VNG in de in november 2021 gepubliceerde financiële conditie-index. Wij hebben uw financiële positie aan de hand van zes kengetallen onder elkaar gezet. Uw positie laat een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Echter zien we ook een verslechtering van bijvoorbeeld de solvabiliteit van de gemeente ten opzichte van voorgaand jaar (onderdeel van de weerbaarheid van de gemeente), maar deze ligt nog steeds boven het landelijk gemiddelde. Aangezien afgelopen jaar de ratio relatief hoger was, als gevolg van de verkoop van de Eneco aandelen, geeft dit geen reden tot zorgen.

Om de grip op uw financiële conditie te vergroten, kan een financiële paragraaf in de raadsvoorstellen worden opgenomen met daarbij het effect van het voorstel op de financiële positie. Ook kunt u baat hebben bij het verder standaardiseren van de toelichtingsvorm of het vooraf aanmerken van financiële aandachtspunten bij de begroting en jaarrekening. Deze mogelijkheden dragen bij aan het verhogen van de kwaliteit van informatievoorziening zodat u op de juiste momenten beter de financiële consequentie in uw besluitvormingsproces kan afwegen.

De incidentele baten en lasten zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. In de grondslagen zijn de gehanteerde uitgangspunten toegelicht.

Landelijk is er discussie over de begripsvorming en de uitwerking van de incidentele baten en lasten. Wij adviseren om de uitkomsten van de discussie te betrekken op de situatie van de gemeente Krimpenerwaard en hierop, waar nodig, in te spelen.

Kengetallen	Gemeente Krimpenerwaard		Landelijk**	
	2021	2020	2021*	2020
Weerbaarheid				
Solvabiliteit	34%	43%	31%	35%
Grondexploitaties	-1%	1%	9%	9%
Structurele exploitatieruimte	0,9%	0,4%	1%	2%
Wendbaarheid				
Nettoschuldquote	20%	15%	73%	49%
Nettoschuldquote gecorrigeerd	14%	11%	67%	42%
Belastingcapaciteit	106%	108%	105%	103%

* op basis van de begroting 2021
** Bron: https://findo.nl/jive

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Financiële positie
Observaties jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Financiële positie

Het weerstandsvermogen is de afgelopen jaar gedaald, maar nog ruim voldoende

Het eigen vermogen van Krimpenerwaard is in 2021 gedaald van €82,1 mln naar €80,0 mln als gevolg van het negatieve resultaat 2021 voor mutaties reserves. Begroot voor 2021 was een daling van €2,4 mln met eind eigen vermogen van €71 mln.

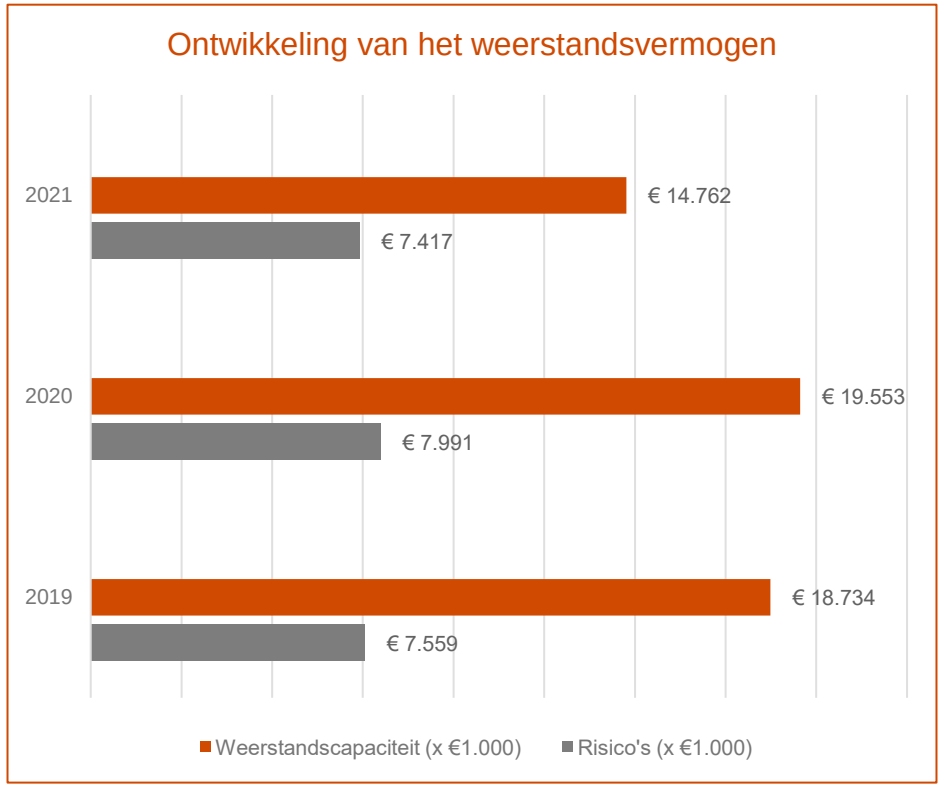
Het balanstotaal van de gemeente is gestegen van €192 mln naar €239 mln in 2021 als gevolg van gestegen leningen met €52 mln (passief) en uitzettingen bij het rijk van €42 mln (actief). Daardoor is de solvabiliteit afgenomen van 43% naar 34%. De gemeente heeft deze financiering nodig voor verbouwingen binnen de gemeente komende jaren zoals het gemeentekantoor en de gemeentewerf.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten af te dekken. Vergeleken met 2020 is het risicoprofiel iets gedaald (€ 0,6 miljoen).

De financiële risico's komen voornamelijk voort uit het sociaal domein, al dan niet in combinatie met de verdere impact van Covid-19 en voor het behalen van de doelstelling natuur uit het gebiedsovereenkomst.

Tevens is er een nieuwe risico geïdentificeerd ten aanzien van de Oekraïne crisis echter hier is onvoldoende informatie over waardoor hier geen bedrag aan gekoppeld zit.

De weerstandsratio is gedaald naar 2 wat betekent dat gemeente Krimpenerwaard nog steeds classificeert als ruim voldoende om aan zijn verplichtingen ter dekking van de risico's te kunnen voldoen.

Figuur 1 Onwikkeling weerstandsvermogen

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Financiële positie
Observaties jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Financiële positie

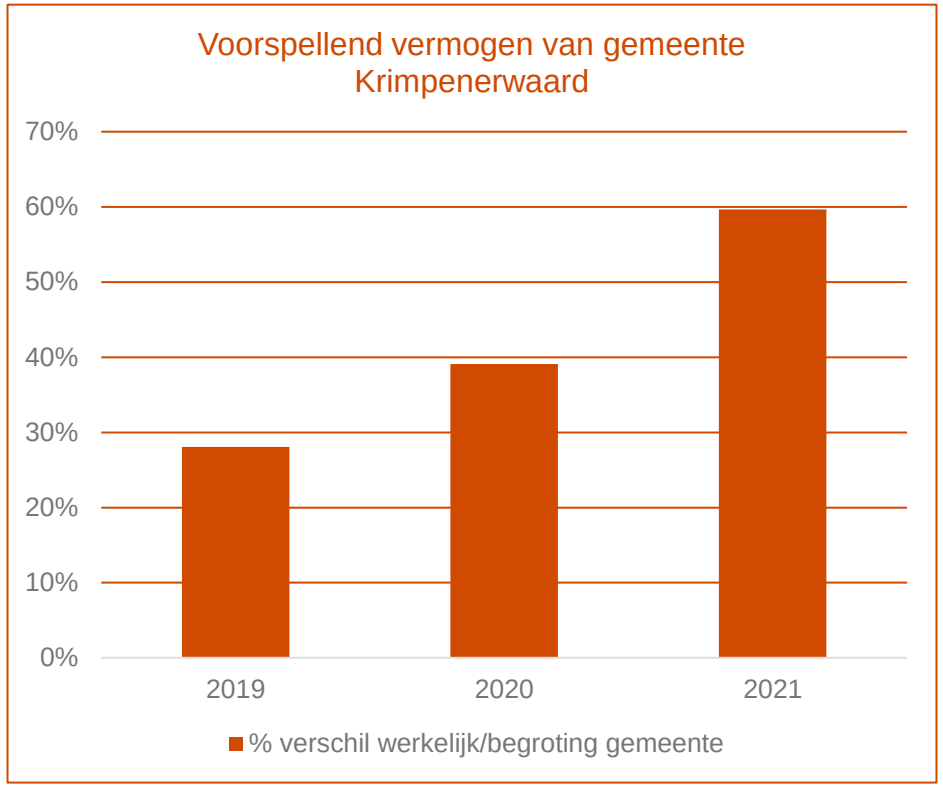
Het resultaat van gemeente Krimpenerwaard laat zich in dit tijdperk lastig voorspellen

De grafiek hiernaast laat het verschil tussen het begrote en gerealiseerde saldo van baten en lasten zien van 2019 tot en met 2021 (het resultaat voor toevoegingen en onttrekkingen uit reserves). Er is een trend te zien waaruit blijkt dat gemeente Krimpenerwaard consistent voorzichtig begroot, waarbij vooral het jaar 2021 een opvallend jaar is. In de begroting na wijzigingen werd nog rekening gehouden met een verlies van € 5,1 miljoen, waar uiteindelijk een verlies wordt behaald van € 2 miljoen.

Hierbij moet voorop gesteld worden dat 2021 uiteraard een heel ‘bijzonder’ jaar is geweest. We zien deze ontwikkeling in 2021 bij alle gemeenten met name als gevolg van de moeilijk te voorspellen incidentele middelen die het rijk soms pas laat in het lopende jaar definitief ter beschikking stelt. Het voorspellend vermogen van de gemeente wordt hierdoor op de proef gesteld. Wat opvalt is dat op programma bestuur en ondersteuning en programma volksgezondheid en milieu een voordeel is te zien ten opzichte van de begroting na wijziging (op het niveau van baten en lasten).

Aanbeveling ter verdere verbetering

We adviseren het college om kritisch te kijken naar het voorspellend vermogen. Daarnaast bevelen we aan om te overwegen of de bijgestelde verwachtingen rondom de ruimtelijke projecten meer dan één keer per jaar verwerkt moeten worden in de (begrotings) cijfers, zodat de resultaten financieel kunnen worden bijgesteld en er eerder en beter zicht is op de financiële ruimte.

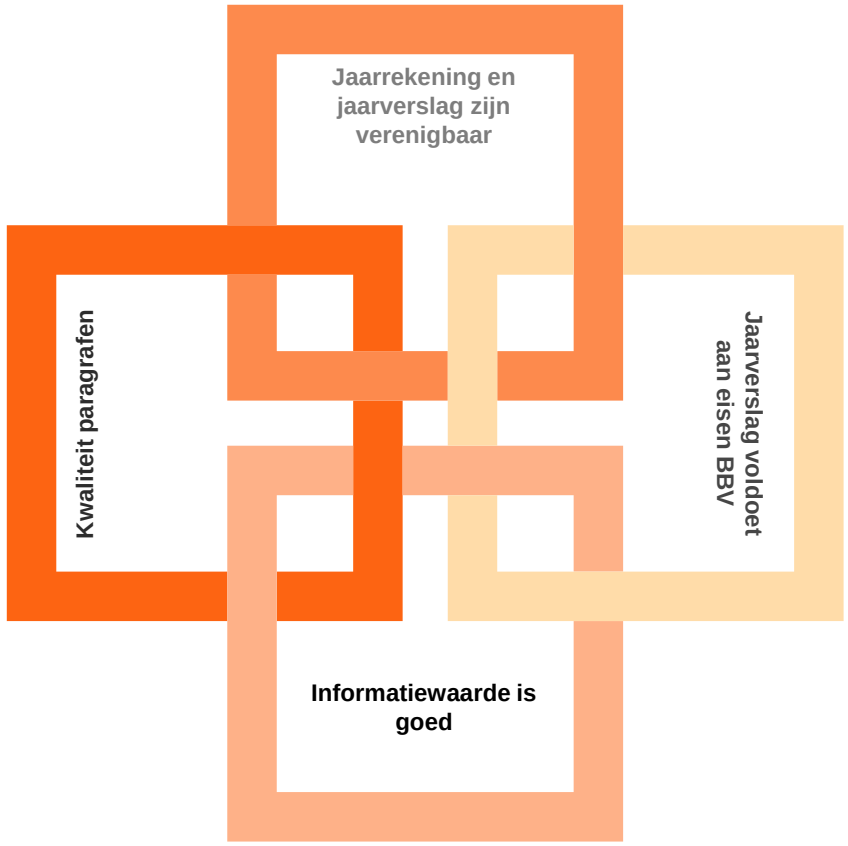

Figuur 2 Voorspellend vermogen

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Financiële positie
Observaties jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Observaties jaarverslag

De kwaliteit van uw jaarverslag is goed

Jaarrekening en jaarverslag zijn verenigbaar

Wij hebben vastgesteld, op grond van de verkregen informatie in onze controle, dat de jaarrekening en het jaarverslag verenigbaar zijn.

Jaarverslag voldoet aan eisen BBV

In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag voldoet aan het BBV.

Kwaliteit paragrafen

Wij hebben vastgesteld dat alle verplichte informatie in de paragrafen is opgenomen. Daarnaast hebben wij de informatiewaarde van de paragrafen beoordeeld. Deze geven veel informatie over de realisatie ten opzichte van de uitgangspunten van het beleid. Daarnaast zijn paragrafen opgesteld over specifieke onderwerpen.

Informatiewaarde is goed

Ons oordeel is gebaseerd op de leesbaarheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses. Wij zijn van mening dat het jaarverslag de raad de gewenste informatie verschaft per beleidsterrein.
Wij missen daarin nog een duiding van wat de effecten zijn en wat bereikt is voor de ‘staat van de gemeente’ als geheel. Zo merken wij op dat in de jaarstukken de totstandkoming van de indicatoren vaak wordt toegelicht, maar dat weinig wordt ingegaan op wat het college vindt van de ontwikkeling in de kengetallen.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Verhoogde risico's
Rechtmatigheid
Schattingen
Impact van Covid-19
Fraude en wet- & regelgeving
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

06

Jaarrekening

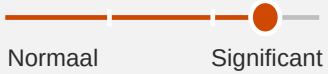
In dit hoofdstuk geven we een beschrijving voor de verrichte werkzaamheden met betrekking tot de verhoogde risico’s, rechtmatigheid en schattingen. Ten slotte staan we stil bij fraude en het niet naleven van wet -en regelgeving.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Verhoogde risico's
Rechtmatigheid
Schattingen
Impact van Covid-19
Fraude en wet- & regelgeving
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Verhoogde risico's (1)

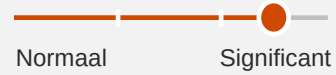
Bij de uitvoering van de werkzaamheden ten aanzien van de verhoogde risico's hebben we geen uitzonderingen of aanwijzingen van frauduleuze activiteiten opgemerkt

In onderstaande tabel geven wij een samenvatting van de bevindingen van verrichte werkzaamheden met betrekking tot de significante en hogere-normale risico's die in ons controleplan zijn vastgesteld. Ten opzichte van ons controleplan hebben wij geen nieuwe risico's geïdentificeerd.

Inherente risico	Uitkomst controlewerkzaamheden	Risiconiveau
Managementbeïnvloeding: het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management	Het doorbreken van beheersingsmaatregelen door het management is op basis van de controlestandaarden altijd een significant risico. Interne beheersingsmaatregelen, ongeacht hoe goed in opzet en bestaan, kunnen risico's van materiële onjuistheden in de jaarrekeningen slechts beperken, en niet volledig afdekken, wegens de inherente beperkingen van interne beheersingsmaatregelen. We hebben data-analyse uitgevoerd op de boekingen in 2021 voor de gemeente Krimpenerwaard. We hebben uit hoofde van deze test geen ongebruikelijke transacties geconstateerd.	
Waardering voorraden: het risico in relatie tot de waardering van de grondexploitaties	Het risico van waardering van de grondexploitaties is doorgaans bij gemeenten een verhoogd risico. Dit komt omdat er veel schattingsposten zijn gemoeid bij deze balanspost. Behalve de parameters (kostenstijging, opbrengstenstijging, etc.) is de waardering gebaseerd op een raming van nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten. We hebben controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering en we hadden één bevinding bij de geschatte opbrengsten bij de nieuwe grondexploitatie fase 2. Deze waren te laag opgenomen, dit is gecorrigeerd.	
Rechtmatigheid van de aanbestedingen: het risico van het niet nakomen van aanbestedingsrichtlijnen	De aanbestedingsrichtlijnen zijn complex, dit blijft derhalve een significant risico. In onze controle zorgt dit ervoor dat de steekproefomvang hoger is. We hebben geen bevindingen in deze controle, dit betekent dat er geen onrechtmatige aanbestedingen geconstateerd zijn.	

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Verhoogde risico's
Rechtmatigheid
Schattingen
Impact van Covid-19
Fraude en wet- & regelgeving
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Verhoogde risico's (2)

Inherente risico	Uitkomst controlewerkzaamheden	Risiconiveau
Aanbestedingen: het risico dat aanbestedingen worden gegund aan bevriende partijen	Dit risico rondom mogelijke gunning aan bevriende partijen is doorgaans bij gemeenten een verhoogd risico. Dit komt omdat gemeenten zaken doen met een veelvoud aan leveranciers met ook nog een grote diversiteit in inkoop van goederen en diensten. Bij onze controlewerkzaamheden hebben we gecontroleerd of voldoende functiescheiding is gehanteerd bij aanbestedingstrajecten en bij het aangaan van contracten. We hebben bij het uitvoeren van deze controlewerkzaamheden geen bevindingen geconstateerd.	
Grondverkopen: het risico van niet-zakelijke transacties bij grondverkopen	Dit risico rondom mogelijke niet-zakelijke transacties bij grondverkopen is doorgaans bij gemeenten met een relatief grote projectportefeuille een verhoogd risico. Dit komt omdat er doorgaans veel grondverkopen plaatsvinden. Bij onze controlewerkzaamheden hebben we gecontroleerd of bij grondverkopen een marktconforme prijs is ontvangen en daarbij de bandbreedtes zijn gehanteerd die de raad heeft meegegeven in de grondprijzennota. We hebben bij het uitvoeren van deze controlewerkzaamheden geen bijzonderheden geconstateerd.	
Grondexploitaties: verschuivingsgevaar tussen verlieslatende en winstgevende grondexploitaties	Dit risico van fraude in omzetverantwoording wordt vastgesteld in alle opbrengstenstromen van de gemeenten en in het verschuivingsgevaar tussen verlieslatende en winstgevende grondexploitaties. We hebben detailwerkzaamheden uitgevoerd op de kosten en opbrengststromen en hierin getest dat deze geboekt staan op het juiste project. We hebben bij het uitvoeren van deze controlewerkzaamheden geen bevindingen geconstateerd.	
Sociaal domein: het risico rondom prestatielevering	Prestatielevering in het sociaal domein was al complex. Ook in dit tweede coronajaar zijn bepaalde takken van zorg (zoals hulp bij huishouden en dagopvang) maandenlang dicht geweest. Ook zijn gevallen bekend waarbij zorgleveranciers niet welkom waren vanwege het risico van verspreidingsgevaar. In deze gevallen is zorg (deels) niet geleverd, maar wél doorbetaald. Gemeente Krimpenerwaard heeft de landelijke aanpak gehanteerd waarbij de zorgleveranciers via productieverantwoordingen zekerheid hebben verstrekt over onder andere het 'meerwerk' en de 'continuïteitsbijdragen'. Vanuit onze controle zijn geen afwijkingen boven de rapporteringstolerantie gebleken.	

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Verhoogde risico's
Rechtmatigheid
Schattingen
Impact van Covid-19
Fraude en wet- & regelgeving
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Rechtmatigheid

Er zijn geen onrechtmatige Europese aanbestedingen

De interne controle van de rechtmatigheid aanbestedingen ontwikkelt

De controle van de Europese aanbestedingen heeft in het afgelopen jaar een positieve ontwikkeling doorgemaakt. Voor 2021 is het proces iets anders verlopen maar we zien dat de genomen maatregel om periodiek te controleren positief aan bijdraagt aan de onrechtmatigheden. We adviseren in deze lijn de controle uit te voeren en hebben in 2021 geen nieuwe bevindingen rondom naleving EU-aanbestedingen geconstateerd.

Wel zien we dat de interne controle achteraf plaatsvindt om de volledigheid van de EU-aanbestedingen vast te stellen (door concerncontrol). Het is nu belangrijk de beheersing van de rechtmatigheid van de inkopen controleerbaar te borgen in het primaire proces (de eerste lijn) in samenhang met de afdeling Inkoop. De verantwoordelijkheid dient zodanig te worden belegd dat periodiek gerapporteerd wordt naar een centrale plek zodat centraal inzicht ontstaat in de status van de interne beheersing en de geconstateerde rechtmatigheidsfouten.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Verhoogde risico's
Rechtmatigheid
Schattingen
Impact van Covid-19
Fraude en wet- & regelgeving
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Rechtmatigheid

Geen sprake van onrechtmatigheden in het kader van begrotingsrechtmatigheid

Een onderdeel van onze rechtmatigheidscontrole betreft de naleving van het budgetrecht van de raad. Is op programma of kredietniveau niet meer besteed dan waar u als raad toe besloten heeft. Op basis van artikel 5 van uw financiële verordening blijkt dat de begroting wordt vastgesteld op programmaniveau.

Begrotingsoverschrijdingen op programmaniveau kúnnen dus, in sommige gevallen, als onrechtmatig worden aangemerkt. Onderstaand hebben wij de overschrijdingen opgenomen en weergegeven of deze wel of niet meewegen in ons oordeel bij de jaarrekening.

De spelregels rondom begrotingsrechtmatigheid veranderen vanaf 2022. In het hoofdstuk ‘Vooruitblik’ geven we inzicht in de gerelateerde ontwikkelingen.

Programma	Lasten werkelijk (x1000)	Overschrijdingen t.o.v. begroting (na wijziging) (x1000)	Telt overschrijding mee voor het oordeel?	Toelichting
0. Bestuur en ondersteuning	-26.528	247	N	De overschrijding is met name het gevolg van meer inhuur en hogere tarieven inhuur door krapte op de arbeidsmarkt.
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-10.653	304	N	Dit komt door hogere kosten bij reinigen straten, openbare verlichting en wegonderhoud en inspecties.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Verhoogde risico's
Rechtmatigheid
Schattingen
Impact van Covid-19
Fraude en wet- & regelgeving
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Schattingen

De schattingen van het college nader uitgelicht

Bij het opstellen van de jaarrekening moet het college belangrijke boekhoudkundige schattingen, beoordelingen en aannames toepassen en toelichten. Wij hebben de belangrijkste schattingen, beoordelingen en aannames die door het college zijn gedaan beoordeeld en concluderen dat deze zijn gebaseerd op passende bewijsstukken en goed uitgebalanceerde overwegingen. Onderstaande tabel bevat een overzicht van onze bevindingen met betrekking tot die schattingen en oordelen.

Schatting	Waarde (x €1000)		Oordeel		Opmerkingen
	2021	2020	2021	2020	
Afschrijvingen van materiële vaste activa	5.974	5.738	●	●	Het activabeleid van de gemeente ligt ten grondslag aan de wijze van afschrijven op materiële vaste activa. De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn gebruikelijk in de sector.
De waardering van het vastgoed (met een economische functie)	45.785	46.505	●	●	Vastgoed kan een economische of een maatschappelijke functie hebben en op vastgoed met een maatschappelijke functie (bijvoorbeeld een schoolgebouw) mag niet worden afgewaardeerd. Voor waardering van het vastgoed met een economische functie heeft de gemeente in 2021 geen integrale analyse uitgevoerd, gezien totale omvang van de vastgoed met economische functie (2021: 626.000) en huidige marktomstandigheden zien we hier een laag risico in voor de waardering.
De waardering van de grondexploitaties	446	1.998	●	●	Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de grondexploitaties een betrouwbaar beeld geven van de waardering van uw grondexploitaties. De uitgangspunten die in de berekeningen gehanteerd worden zijn voor zover mogelijk onderbouwd met ramingen van het ingenieurs bureau en getekende overeenkomsten.

● Controleverschil ● Optimistisch ● Evenwichtig ● Voorzichtig

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Verhoogde risico's
Rechtmatigheid
Schattingen
Impact van Covid-19
Fraude en wet- & regelgeving
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Schattingen

De schattingen van het college nader uitgelicht

Schatting	Waarde (x €1000)		Oordeel		Opmerkingen
	2021	2020	2021	2020	
De juistheid en volledigheid van de voorziening riolering	12.043	12.438	●	●	Met betrekking tot de voorziening riolering onderhoud zijn de uitgaven lager zijn uitgevallen dan begroot, derhalve heeft er een vrijval van 395.260 plaatsgevonden. De voorziening wordt gevormd voor kosten die in het begrotingsjaar worden gemaakt. Dit leidt tot een gelijkmatige verdeling van de lasten voor burger, over een aantal begrotingsjaren. We hebben geen bevindingen uit onze controlewerkzaamheden.
De juistheid en volledigheid van de voorziening IBOR	16.318	18.292	●	●	Wij hebben de waardering van uw financiële vaste activa in detail gecontroleerd. Ook de deelnemingen hebben we specifiek gecontroleerd. Wij concluderen dat de inschattingen van het college ten aanzien van deze deelnemingen en (gerelateerde) leningen evenwichtig tot stand gekomen zijn.
De waardering van de APPA voorziening	3.382	3.502	●	●	De voorziening voor wethouderspensioenen (APPA) per ultimo 2021 is onderbouwd door actuariële berekeningen berekend door een externe serviceorganisatie. Door deze organisatie zijn de uitgangspunten uit de circulaire van het ministerie gebruikt. Wij zijn akkoord met deze uitgangspunten.
Overige schattingen en waarderingsposten	Nvt	Nvt	●	●	In de jaarrekening zijn diverse overige posten opgenomen waar schattingen aan ten grondslag liggen, namelijk de waardering van de financiële activa, de voorziening voor overige debiteuren en de volledigheid van de overige schulden. We hebben de waardering van deze posten in detail gecontroleerd. We hebben vastgesteld dat de inschattingen evenwichtig tot stand zijn gekomen.

● Controleverschil ● Optimistisch ● Evenwichtig ● Voorzichtig

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Verhoogde risico's
Rechtmatigheid
Schattingen
Impact van Covid-19
Fraude en wet- & regelgeving
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Impact van Covid-19

De impact van Covid-19 voor de jaarrekening(controle) 2021

Het coronavirus heeft geleid tot een onvoorstelbare impact op het openbare leven en op het persoonlijke leven van velen. Van economie tot veiligheid en van cultuur tot het welzijn van inwoners zelf. Dat we moeten toewerken naar een ‘nieuwe manier van werken’, ondervinden we tot op de dag van vandaag.

Gemeente Krimpenerwaard heeft een specifieke paragraaf ingericht ten aanzien van de impact van Covid-19

Voor specifiek inzicht en monitoring van de impact van de coronacrisis heeft het college van gemeente Krimpenerwaard een (tijdelijk) hoofdstuk ‘Coronacrisis’ ingesteld (sinds 2020), dat het college in de reguliere P&C-documenten, waaronder de jaarstukken, opneemt. Deze paragraaf geeft de (financiële) gevolgen van de crisis overzichtelijk weer.

Er resteren uiteraard onzekerheden en risico’s

Op basis van eerdere compensaties concludeert het college dat het kabinet er in deze overbruggingsfase alles aan doet om de gevolgen voor gemeenten van de coronacrisis zoveel mogelijk te compenseren. Het risico op die onderdelen is daarmee vooralsnog beperkt. Dat neemt niet weg dat er een risico bestaat dat deze steun een keer ophoudt dan wel (veel) minder wordt. In de coronaparagraaf én in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing worden de gerelateerde risico’s en het verwachte effect op de financiële positie uitgelicht. Deze risico-inschatting is naar ons inzien voldoende.

Geen onrechtmatigheden geconstateerd in relatie tot Covid-19

Afgelopen jaar is vanuit de sectorgroep binnen PwC een ‘praatplaat’ en een ‘actieplan’ ontwikkeld om u en uw gemeente te ondersteunen in het gesprek over de impact van Covid-19 op de financiële positie en de getrouwheid en rechtmatigheid van transacties van gemeenten en provincies. De aandachtspunten die we voorgaand jaar met elkaar hebben geïdentificeerd gelden nog steeds. In 2021 heeft de gemeente opvolging gegeven aan de onderstaande ontwikkeling:

- Gemeente Krimpenerwaard heeft inzichtelijk gemaakt en onderbouwd bij welke uitgaande subsidies gebruik is gemaakt van de hardheidsclausule. Hierbij is er gemotiveerd waarom bepaalde keuzes gemaakt worden en waarom bepaalde subsidies wel of niet anders worden vastgesteld dan initieel verleend.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Verhoogde risico's
Rechtmatigheid
Schattingen
Impact van Covid-19
Fraude en wet- & regelgeving
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Fraude en wet- en regelgeving

Geen aanwijzingen of signalen van fraude geïdentificeerd. Geen gevallen van niet-naleving van wet- en regelgeving onder onze aandacht gekomen.

Wij hebben tijdens onze controle bijzondere aandacht besteed aan het proces dat u heeft opgezet om frauderisico's en risico's op het niet naleven van wet- en regelgeving te identificeren.

Onze visie op uw interne controlekader met betrekking tot fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving

Fraude is een ernstig maatschappelijk probleem dat burgers, ondernemingen en de overheid financieel benadeelt. Het voorkomen en opsporen van fraude binnen uw organisatie is primair de verantwoordelijkheid van het management en degenen die belast zijn met governance. In dat kader verwachten wij dat u een frauderisicomanagementsysteem heeft geïmplementeerd dat bijdraagt aan het voorkomen en detecteren van fraude. Wij hebben de opzet en de implementatie van de relevante aspecten van het frauderisicomanagementsysteem geëvalueerd, zoals gedragscode, klokkenluidersregeling, incidentenregistratie, onderzoeksprotocol en, voor zover wij dit noodzakelijk achten, de werking getoetst van elementen uit het frauderisicomanagementsysteem. Hierbij hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd.

Verantwoordelijkheden van het college en de raad

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en opsporen van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving berust bij degenen die belast zijn met governance van de gemeente (de gemeenteraad) en het college.

Als uw accountant is het onze verantwoordelijkheid om onze controle te plannen en uit te voeren om redelijke zekerheid te krijgen dat de jaarrekening als geheel geen materiële onjuistheden bevat, of die nu worden veroorzaakt door fraude of door fouten, rekening houdend met het toepasselijke wet- en regelgevende kader. Door de inherente beperkingen van een controle is het risico onvermijdelijk dat sommige materiële onjuistheden in de jaarrekening onopgemerkt blijven.

Geen aanwijzingen of signalen van fraude geïdentificeerd

Tijdens de controle van de jaarrekening 2021 zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen.

In juli 2021 ontving de raad van Krimpenerwaard een anonieme melding over mogelijke misstanden in de gemeente Vlist in de periode 2012 - 2015 voor de herindeling naar de gemeente Krimpenerwaard (per 1 januari 2015). College van B&W heeft naar aanleiding van deze melding een onderzoek uit laten voeren door Strated Consulting. Op basis van dit onderzoek heeft het College vastgesteld dat de mogelijke misstanden niet bewezen zijn.

Wij hebben kennis genomen van de melding en het daarop uitgevoerde onderzoek. We hebben aanvullende werkzaamheden uitgevoerd in het kader van de jaarrekening 2021.

Geen gevallen van niet-naleving van wet- en regelgeving onder onze aandacht gekomen

Tijdens de controle van de jaarrekening 2021 zijn geen gevallen van niet-naleving van wet- en regelgeving onder onze aandacht gekomen.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze controleverklaring
Rechtmatigheidsverantwoording
Overdrachtsdossier
Wijzigingen standaarden
Onze samenwerking
Bijlagen

Vooruitblik

07

In dit hoofdstuk van het verslag bespreken wij de relevante ontwikkelingen die vanaf het jaar 2022 relevant zijn voor uw gemeente. Dat zijn onder meer de veranderende controleverklaring, de komst van de rechtmatigheidsverantwoording en een wijzigingen in (onze) controlestandaarden.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze controleverklaring
Rechtmatigheidsverantwoording
Overdrachtsdossier
Wijzigingen standaarden
Onze samenwerking
Bijlagen

Onze controleverklaring

Onze controleverklaring wordt uitgebreider op het aspect fraude

Aankomende wijzigingen in de controleverklaring van accountants ten aanzien van fraude en continuïteit

Op 8 december 2021 heeft de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) besloten dat accountants voor jaarrekeningcontroles die vallen binnen het domein van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) vanaf het boekjaar 2022 uitgebreider moeten rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring. Deze wijzigingen zullen ook van invloed zijn op de controleverklaring die wij vanaf 2022 verstrekken.

Ten aanzien van fraude zullen wij op basis van de aangepaste standaard gaan rapporteren over de risico-inschatting, verrichte werkzaamheden en materiële bevindingen ten aanzien van fraude.

Ten behoeve daarvan zullen we het fraudepreventieprogramma van de gemeente Krimpenerwaard onderzoeken, waaronder:

- de implementatie van een gedragscode met ethische gedragsregels voor het creëren van een cultuur van eerlijkheid;
- de door het management uitgevoerde frauderisicoanalyse;
- de maatregelen van interne beheersing die getroffen zijn om specifieke frauderisico's te mitigeren;
- de wijze waarop het management opvolging geeft aan meldingen van klokkenluiders of andere signalen van fraude.

We raden aan een overkoepelende frauderisicoanalyse op te stellen

Bij de gemeente Krimpenerwaard constateren we dat er in de processen, procedures en interne controles aandacht is ter voorkoming van fraude en misbruik en oneigenlijk gebruik. Ook is er aandacht voor risicomanagement in brede zin, mede in relatie tot de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Wat er wél nog moet gebeuren is het opstellen van een overkoepelende frauderisicoanalyse.

Een editie van PwC's Spotlight is volledig gewijd aan fraude en het geeft onder andere inzicht in de diverse rollen en verantwoordelijkheden voor verschillende gremia. Ook bevat het handvatten over hoe de ambtelijke organisatie een frauderisicoanalyse kan opstellen.

Daarnaast adviseren we de directie en het college om te beoordelen wat de kwaliteit is van het gehele fraudepreventieprogramma en, indien nodig, tijdig maatregelen te treffen om de kwaliteit van dit programma te verbeteren. De kwaliteit van dit programma is mede bepalend voor de bevindingen die wij in de controleverklaring zullen (moeten) rapporteren.

Wij adviseren de directie en het college tevens om hierover zelf in de risicoparagraaf in uw paragraaf bedrijfsvoering te rapporteren zodat wij hier in onze controleverklaring naar kunnen verwijzen en de door u gerapporteerde informatie kunnen bevestigen.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze controleverklaring
Rechtmatigheidsverantwoording
Overdrachtsdossier
Wijzigingen standaarden
Onze samenwerking
Bijlagen

Rechtmatigheidsverantwoording (1)

De voorbereidingen voor de rechtmatigheidsverantwoording zijn in volle gang

De kadernota rechtmatigheid 2022 is gepubliceerd

In augustus 2021 is de kadernota rechtmatigheid 2022 verschenen. De commissie BBV geeft in deze nota haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording. De kadernota bevat stellige uitspraken en aanbevelingen die relevant zijn voor uw gemeente. Daarnaast is er voor de raadsleden een hoofdstuk (hoofdstuk 2) waarin op hoofdlijnen uitleg wordt gegeven over het begrip rechtmatigheid en de rollen die de verschillende partijen hebben rondom de toepassing van rechtmatigheid. Wij bevelen u aan om kennis te nemen van dit hoofdstuk.

De rechtmatigheidsverantwoording als kans

Naar aanleiding van bovengenoemde consultatie inzake de Kadernota rechtmatigheid 2022 bleek dat er een brede behoefte was aan een nadere duiding van de inhoud en reikwijdte van de paragraaf bedrijfsvoering. Daarom heeft de commissie BBV besloten om naast de actualisatie van de Kadernota rechtmatigheid een Notitie paragraaf bedrijfsvoering op te stellen.

Vanuit PwC hebben we recent een ‘blog’ gepubliceerd over ‘De rol van de raad bij de rechtmatigheidsverantwoording’ waarin een zestal adviezen wordt geschreven voor raadsleden. Eén van die adviezen is: “Wees helder over de gewenste rapportage door het college”. We hebben gemeente Krimpenerwaard eerder geadviseerd om voor te sorteren op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording en (bijvoorbeeld) de paragraaf bedrijfsvoering al hierop in te richten. Vanuit de kadernota komen onder andere de volgende stellige uitspraken naar voren:

- In de paragraaf bedrijfsvoering wordt op basis van de afspraken met de gemeenteraad, aanvullende informatie opgenomen over de individueel geconstateerde afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording;
- In de paragraaf bedrijfsvoering beschrijft het college welke actie het onderneemt om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Gemeente Krimpenerwaard geeft in het overgangsjaar 2021 nog geen invulling aan deze ontwikkeling

Het college van de gemeente Krimpenerwaard heeft in dit overgangsjaar 2021 geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om ‘proef’ te draaien. Wij adviseren u in contact te blijven met het college over dit onderwerp zodat u tijdig verwachtingen kunt bijstellen waar nodig.

De voorbereidingen rechtmatigheidsverantwoording zijn in volle gang

Voor de onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording bent u van plan om te steunen op de interne controles die in de eerste lijn worden uitgevoerd en de review (verbijzonderde interne controles) die in de tweede lijn worden uitgevoerd. Gemeente Krimpenerwaard bereidt zich voor op de rechtmatigheidsverantwoording door een inventarisatie te maken van de bestaande werkzaamheden en impact op de rechtmatigheidsverantwoording.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze controleverklaring
Rechtmatigheidsverantwoording
Overdrachtsdossier
Wijzigingen standaarden
Onze samenwerking
Bijlagen

Rechtmatigheidsverantwoording (2)

Inzicht in de veranderingen en de misverstanden rondom de rechtmatigheidsverantwoording

Wat is er veranderd?

- Het college rapporteert over de rechtmatigheid van de jaarrekening en niet de accountant. De toelichting wordt opgenomen in de bedrijfsvoeringsparagraaf.
- De raad bepaalt een grens waarboven afwijkingen in de verantwoording moeten worden opgenomen en deze bedraagt maximaal 3%.
- Regels voor begrotingsonrechtmatigheid dienen in de financiële verantwoording te worden vastgelegd.
- De accountant geeft een verklaring bij de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording die daar onderdeel van uitmaakt.
- In het verleden telden getrouwheidsfouten ook als rechtmatigheidsfouten. Voor de rechtmatigheidsverantwoording is dit niet meer het geval; daarin worden alleen rechtmatigheidsfouten toegelicht die afwijkingen zijn van het voorwaarden-, begrotings- of M&O-criterium;
- Gemeente dient bewust controlewerkzaamheden te doen c.q. beter vast te leggen voor onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording.

Wat zijn de misverstanden?

- Het college wordt nu verantwoordelijk voor de rechtmatigheid. Dit klopt niet. Dit was namelijk al zo, dus dit is niet veranderd.
- De werkzaamheden van de accountant worden minder. Dit klopt niet. Omdat de accountant een getrouwheidsoordeel geeft bij de rechtmatigheidsverantwoording, dient de accountant net zoveel werkzaamheden te verrichten als in het verleden.
- Rechtmatigheidsfouten kunnen nog steeds leiden tot een anders dan goedkeurende controleverklaring. Dat klopt niet. Rechtmatigheidsfouten wegen niet meer mee voor het oordeel van de accountant en kunnen dus ook niet leiden tot een aangepaste controleverklaring. Indien de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording zelf niet kan worden vastgesteld, kan dit impact hebben op de controleverklaring van de accountant.
- Een rechtmatigheidsverantwoording is hetzelfde als een ‘In Control Statement’. Dat klopt niet. Een In Control Statement omvat meer aspecten dan rechtmatigheid.
- Het college moet alle afwijkingen toelichten. Dat klopt niet. In de rechtmatigheidsverantwoording licht het college alle afwijkingen toe voor zover die leiden tot een overschrijding van de verantwoordingsgrens (maximaal 3%). In de paragraaf bedrijfsvoering wordt een toelichting gegeven op alle afwijkingen die uitkomen boven de rapporteringstolerantie (die ook voor de accountantscontrole geldt, namelijk €….).

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze controleverklaring
Rechtmatigheidsverantwoording
Overdrachtsdossier
Wijzigingen standaarden
Onze samenwerking
Bijlagen

Rechtmatigheidsverantwoording (3)

Inzicht in de status van de voorbereidingen

Regels voor begrotingsonrechtmatigheid dienen in de financiële verantwoording te worden vastgelegd

In de verantwoording dienen het college en de raad toe te lichten wat de begrotingsonrechtmatigheden zijn. De commissie BBV adviseert om tussen raad en college af te spreken hoe afwijkingen van de begroting geïnterpreteerd worden in het kader van het uitoefenen van het budgetrecht door de raad. Begrotingsonrechtmatigheden die binnen de beleidskaders van de raad passen, moeten worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens is overschreden), maar worden dan niet nader toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording.

Mogelijke inhoud van de paragraaf bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering kent geen voorgeschreven wettelijke structuur. Feitelijk kunnen alle onderwerpen met een overkoepelend karakter die de gemeentelijke bedrijfsvoering en organisatie betreffen in deze paragraaf aan de orde komen. Zo kunnen in deze paragraaf onderwerpen als integriteit, innovatie en privacy aan de orde komen. Maar ook de organisatiestructuur, personeelsbeleid, duurzaamheidsbeleid en investeringsbeleid kunnen aan de orde komen. Voorop staat dat de eigenheid van de gemeente en de wens van de raad bepalend is voor de onderwerpen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Vereiste communicatie op grond van controlestandaarden	Heeft het college reeds afspraken gemaakt over deze onderwerpen:		
	Ja	Onder handen	N.v.t.
De verantwoordingsgrens voor 2022 is bepaald op basis van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves	●		
De verantwoordingsgrens voor 2022 is vastgesteld door de raad		●	
Het normenkader 2022 is onder handen of datum vaststelling door de raad is gepland		●	
De financiële verordening is herzien indien er staat dat de accountant de rechtmatigheid toetst		●	
De financiële verordening bevat op welke wijze wordt omgegaan met begrotingsonrechtmatigheden		●	
Het college en de raad hebben overeenstemming inzake de mate van detail in de paragraaf Bedrijfsvoering		●	
Het interne controleplan van de gemeente bevat een scoping van de processen en balansposten, risicoanalyses per proces en post en controleaanpak	●		

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze controleverklaring
Rechtmatigheidsverantwoording
Overdrachtsdossier
Wijzigingen standaarden
Onze samenwerking
Bijlagen

Overdrachtsdossier voor nieuwe raadsleden

Overdrachtsdossier nieuwe raadsleden als basis voor het jaarrekeningproces

Op woensdag 16 maart zijn de gemeenteraadsverkiezingen geweest. De komende periode is een tijd waarin nieuwe raadsleden zich inlezen in de gemeentefinanciën en waar snel de behandeling van de jaarrekening op de raadsagenda staat. Op onze website https://www.pwc.nl/nl/marktsectoren/publieke-sector/lokale-overheid/accountant-van-en-voor-de-raad.html en in een pdf-document hebben wij een overdrachts-dossier samengesteld dat raadsleden (en overige geïnteresseerden) kunnen gebruiken om zich in te lezen in de rol van raadsleden in het jaarrekeningproces en de accountantscontrole bij gemeenten.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze controleverklaring
Rechtmatigheidsverantwoording
Overdrachtsdossier
Wijzigingen standaarden
Onze samenwerking
Bijlagen

Wijzigingen standaarden

Meer aandacht in controle voor interne beheersing door toenemende complexiteit in processen

Meer focus op het proces van risico-identificatie en -beoordeling

Als onderdeel van onze op risico's gebaseerde controle richten wij ons op de gebieden met het grootste risico op afwijkingen van materieel belang. Als reactie op een evoluerende en steeds complexere omgeving die uw gemeente beïnvloedt, zullen we onze aandacht en inspanning vergroten om uw organisatie en het risico-identificatie- en beoordelingsproces te begrijpen. Hierbij wordt ook specifiek de IT-omgeving en bijbehorende risico's meegenomen. Dit sluit aan bij de doelstelling van de herziene controlestandaard 315, die vanaf dit jaar van kracht wordt. Wij constateren dat het college zich voldoende focust op onafhankelijke risico-identificatie en/of beoordeling. Gedurende onze contractperiode zijn er diverse verbeteringen in de interne beheersing van de processen doorgevoerd. Wij vragen aandacht voor het volgende:

- de kwaliteit van de risicoanalyse uitgevoerd door het college, waarbij ook een specifieke risicoanalyse wordt uitgevoerd voor het onderwerp fraude;
- de risico’s op onrechtmatigheden, met name op Europees aanbesteden, als onderdeel van de risicoanalyse;
- de aandacht voor de mate van IT-afhankelijkheid van bedrijfsprocessen en het daaruit voortvloeiende risico.

We zijn meer dan bereid om dit onderwerp en de bijbehorende wederzijdse verwachting te bespreken in afwachting van de samenwerking voor volgend jaar.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Onze samenwerking

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe wij hebben samengewerkt met u en uw medewerkers. Daarnaast presenteren wij een overzicht van de het aantal uren dat er is gewerkt aan de controle.

08

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen

Onze samenwerking

We hebben een constructieve samenwerking ervaren tijdens het controleproces

Wij hebben een plezierige samenwerking ervaren en de communicatie tussen het kernteam jaarrekeningcontrole en PwC is goed verlopen. Hierbij waren de communicatielijnen kort en dit heeft ertoe bijgedragen dat het over het algemeen een gestructureerd proces is geweest. We hebben een open en constructieve cultuur ervaren. Aangezien we voortdurend streven naar een verbetering van het controleproces en onze dienstverlening, evalueren we dit proces graag op korte termijn.

Onze reflectie op het proces van de jaarrekeningcontrole

De dossiers en jaarrekening zijn tijdig aangeleverd bij start van de controle, dit heeft ervoor gezorgd dat wij direct en efficiënt aan de slag konden. Voor vragen en toelichting hebben wij één hoofdcontactpersoon die voldoende kennis heeft van het jaarrekeningproces en het proces efficiënt laat verlopen.

In onze evaluatie zullen we bespreken waar we volgende jaar vanuit beide kanten nog verbeteringen zien, dit zullen we omzetten in actiepunten voor de controle 2022.

Geen bevindingen te melden rondom onafhankelijkheid

Wij hebben onze naleving van externe normen en ons wereldwijde onafhankelijkheidsbeleid met betrekking tot onze dienstverlening in 2021 bewaakt en bevestigen dat wij aan deze onafhankelijkheidsvereisten hebben voldaan en voldoen.

Overzicht van de gemaakte uren

De controle van de jaarrekening van de gemeente Krimpenerwaard vereist voldoende tijd en aandacht van de teamleden van het juiste niveau voor inhoudelijke werkzaamheden, beoordeling en begeleiding. In overeenstemming met de maatregelen die zijn beschreven in het rapport ‘In het publiek belang’ rapporteren wij over de uren die we hebben besteed aan de controle van het lopende jaar van de gemeente Krimpenerwaard. De gerealiseerde uren liggen in lijn met de geplande uren. Wel hebben wij nog aanvullende uren moeten maken ten opzichte van de geplande uren voor o.a. de toegenomen SiSa-regelingen. Wij zullen na volledige afronding van de controle dit inzichtelijk maken.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen
SiSa
Wet normering topinkomens
Materialiteit
Communicatie
Verantwoordelijkheden

09

Bijlagen

In de eerste bijlage beschrijven we de uitkomsten van de werkzaamheden ten aanzien van de SiSa-bijlage. Daarna staan we stil bij onze controle van de Wnt-verantwoording. Vervolgens lichten we de materialiteit toe. Tot slot geven we een update over de verplichte communicatie

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen
SiSa
Wet normering topinkomens
Materialiteit
Communicatie
Verantwoordelijkheden

SiSa

Geen bevindingen in de SiSa-bijlage

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening 2021. In 2021 zijn er veel SiSa-regelingen bijgekomen. Van de 19 huidige regelingen zijn er 12 nieuw ten opzichte van voorgaand jaar. Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden ('BADO') zwaardere rapporteringtoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening.

De rapporteringstolerantie is per specifieke uitkering:

- €12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk is aan €125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan €125.000 en kleiner dan of gelijk is aan €1.000.000;
- €125.000 indien de omvangsbasis groter is dan €1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. In de volgende tabel hebben wij onze bevindingen per specifieke uitkering opgenomen.

M&O-beleid Tozo

De Tozo-regeling wordt voor de gemeente Krimpenerwaard volledig uitgevoerd door RBZ Rotterdam. De procedures om misbruik en oneigenlijk gebruik te detecteren (met betrekking tot de Tozo-uitkeringsverstrekkingen) zijn dan ook onderdeel van de verantwoordelijkheid van RBZ Rotterdam.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen
SiSa
Wet normering topinkomens
Materialiteit
Communicatie
Verantwoordelijkheden

Nr.	Regeling/indicator	Naam specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/ onzekerheid
1	JenV A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
2	JenV A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
3	FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek (deel 2)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
4	BZK C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
5	BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
6	OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
7	OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
8	IenW E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra 2020-2022	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
9	IenW E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
10	EZK F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspaningsverbinding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
11	SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet – gemeentedeel 2021	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
12	SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) – gemeentedeel 2021	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
13	SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers en de Tijdelijke regeling overbruggingsregeling (Tozo) – gemeentedeel 2021			Zie einde tabel.

De strekking van de verklaring bij de jaarrekening (inclusief de SiSa-bijlage) is goedkeurend inzake de getrouwheid en de rechtmatigheid.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen
SiSa
Wet normering topinkomens
Materialiteit
Communicatie
Verantwoordelijkheden

Nr.	Regeling/indicator	Naam specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/ onzekerheid
14	SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
15	VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
16	VWS H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
17	VWS H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
18	VWS H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
19	LNB L7B	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
13	G4	Tozo 1, geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
13	G4	Tozo 1, geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
13	G4	Tozo 1, fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
13	G4	Tozo 1, belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april 2020)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
13	G4	Tozo 2, geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
13	G4	Tozo 2, geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
13	G4	Tozo 2, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
13	G4	Tozo 3, geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

De strekking van de verklaring bij de jaarrekening (inclusief de SiSa-bijlage) is goedkeurend inzake de getrouwheid en de rechtmatigheid.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen
SiSa
Wet normering topinkomens
Materialiteit
Communicatie
Verantwoordelijkheden

Nr.	Regeling/indicator	Naam specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/ onzekerheid
13	G4	Tozo 3, geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
13	G4	Tozo 3, geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet, maar wel identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
13	G4	Tozo 3, exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
13	G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (in verband met verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud die zijn ingediend vóór 22 april 2020)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

De strekking van de verklaring bij de jaarrekening (inclusief de SiSa-bijlage) is goedkeurend inzake de getrouwheid en de rechtmatigheid.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen
SiSa
Wet normering topinkomens
Materialiteit
Communicatie
Verantwoordelijkheden

Wet normering topinkomens

De bezoldiging van uw topfunctionarissen is juist verantwoord in de WNT-bijlage

Geen controlebevindingen in de WNT-verantwoording 2021

Als onderdeel van onze controle hebben wij de nalevering van de Wet Normering Topinkomens (WNT) gecontroleerd. Uit onze controle blijken geen bevindingen. Op grond van de wet zijn de griffier en de gemeentesecretaris aangewezen als topfunctionaris. Hun bezoldiging is juist en volledig verantwoord in de bijlage WNT in uw jaarstukken.

Wilt u meer weten over de WNT? Kijkt u dan op: https://www.topinkomens.nl

Bijlage Wet normering topinkomens (WNT)	
	U heeft twee topfunctionarissen verantwoord in de jaarrekening 2021.
	De twee topfunctionarissen zijn beiden in loondienst.
	U heeft in 2021 geen ontslagvergoedingen boven de WNT-grens uitgekeerd

De WNT is in 2021 beperkt gewijzigd

In 2021 is er voor de WNT weinig gewijzigd ten opzichte van 2020. Wel zijn de bedragen geïndexeerd op basis van de loonontwikkeling in de sector overheid. De wettelijke maximale bezoldiging voor topfunctionarissen is aangepast van €201.000 in 2020 naar €209.000 in 2021.

De aandachtspunten voor de WNT-verantwoording 2021 uitgelicht

Daarnaast waren de volgende aandachtspunten mogelijk relevant voor de WNT-verantwoording 2021 van de gemeente Krimpenerwaard:

- Als één van de topfunctionarissen ook nog een bezoldiging op andere gronden dan de topfunctie krijgt, dan had er mogelijk een extra overzicht in de WNT-verantwoording opgenomen moeten worden. Voor de gemeente Krimpenerwaard is dit niet van toepassing gebleken.
- Als de gemeente niet-topfunctionarissen in dienstbetrekking zou hebben die in 2021 méér bezoldiging ontvingen dan hun deeltijdfactor x €209.000, dan had deze (op functie) als ‘overige functionarissen’ in de WNT-verantwoording opgenomen moeten worden. Voor de gemeente Krimpenerwaard is dit niet van toepassing gebleken.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen
SiSa
Wet normering topinkomens
Materialiteit
Communicatie
Verantwoordelijkheden

Materialiteit

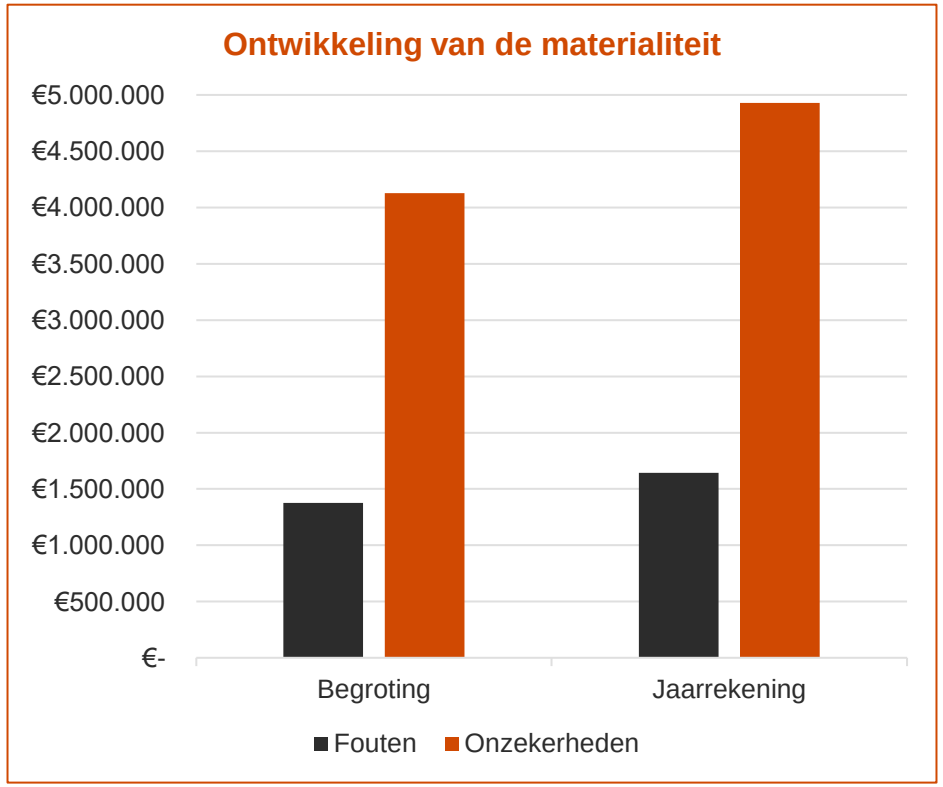
De materialiteit is gedurende de controle toegenomen

De gehanteerde materialiteit is €1.643.000

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip ‘materieel’ wordt toegelicht in de paragraaf ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’ in onze controleverklaring. Afwijkingen worden als materieel beschouwd wanneer redelijkerwijs kan worden verwacht dat ze, elk afzonderlijk of in totaal, gevolgen kunnen hebben voor de economische beslissingen die gebruikers op grond van de jaarrekening nemen.

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) zijn de goedkeuringstoleranties bepaald die de accountant ten behoeve van de oordeelsvorming over de jaarrekening van de gemeente hanteert. De grondslag voor het bepalen van deze toleranties betreft de totale werkelijke kosten van de gemeente, inclusief de toevoegingen aan de bestemmingsreserves. Materialiteit bepaalt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en het effect van vastgestelde afwijkingen op onze verklaring.

In ons controleplan hebben wij een materialiteit vastgesteld van €1.376.000. De materialiteit wordt echter geactualiseerd op basis van de feitelijke financiële gegevens en wijzigingen in uw organisatie en omgeving gedurende het hele jaar. Aangezien de werkelijke lasten, inclusief dotaties aan de bestemmingsreserves, hoger zijn dan in de programmabegroting op basis waarvan wij onze initiële materialiteit hebben berekend, heeft er op basis van de wettelijke uitgangspunten een verhoging.

Figuur Ontwikkeling van de materialiteit

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen
SiSa
Wet normering topinkomens
Materialiteit
Communicatie
Verantwoordelijkheden

Communicatie

Update over onze communicatie met u

Vereiste communicatie op grond van controlestandaarden	Controleplan	Rapportage interim-bevindingen	Accountantsverslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant	●		
Bevestiging van de onafhankelijkheid van PwC	●		●
De zaken die zijn aangemerkt als kernpunten van de controle	●		●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne controle		●	●
Eventuele ontdekte of vermoede fraude		●	●
Niet naleven van wet- en regelgeving			●
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het management			●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring.			●
Standpunt van de accountant over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het college			●
Rapporteren over significante moeilijkheden, aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslaggevingsproces			●
Niet-gecorrigeerde afwijkingen			●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de gemeente [provincie]			●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's		●	●

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen
SiSa
Wet normering topinkomens
Materialiteit
Communicatie
Verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheden (1)

Overzicht van verantwoordelijkheden van college en raad met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

De verantwoordelijkheden het college bestaan uit:

- het identificeren en monitoren van de wet- en regelgeving die van toepassing is op de gemeente en zorgen voor volledigheid ervan;
- het uitvoeren van een risicobeoordeling die expliciet het risico op fraude omvat, door een analyse van prikkels en druk, kansen, en gedrag en rationalisatie, en het risico van niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het opstellen en uitvoeren van programma's en beheersingsmaatregelen ter preventie, ontmoediging en opsporing van fraude (fraudebestrijdingsprogramma's) en niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van de gemeente integer zijn en ethisch gedrag bevorderen;
- ervoor zorgen dat de activiteiten van de gemeente worden uitgevoerd conform de bepalingen van wet- en regelgeving, inclusief het voldoen aan de wet- en regelgeving waarin de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening wordt geregeld;
- het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van het management wordt gebracht.

De verantwoordelijkheden van degenen die zijn belast met toezicht (de gemeenteraad) bestaan uit:

- het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag door middel van actief toezicht;
- het beoordelen van de vaststelling van frauderisico's door het management en niet-naleving van wet- en regelgeving, het nemen van passende maatregelen en het zorgen voor een juiste *tone at the top*;
- het waarborgen dat het seniormanagement en raad en college passende maatregelen nemen om fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving te ontmoedigen en te voorkomen, voor een betere bescherming van investeerders, medewerkers en andere belanghebbenden;
- het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van de gemeenteraad wordt gebracht.
- het aannemen van een kritische houding ten opzichte van het college op het gebied van niet-gebruikelijke transacties met verbonden partijen en tussen ondernemingen binnen de groep.

Aanbiedingsbrief
Onze kernboodschappen
Onze conclusies
Ontwikkelingen 2021
Jaarverslag
Jaarrekening
Vooruitblik
Onze samenwerking
Bijlagen
SiSa
Wet normering topinkomens
Materialiteit
Communicatie
Verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheden (2)

Overzicht van verantwoordelijkheden van ons als accountant met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

De verantwoordelijkheid van de accountant bestaat uit:

- het plannen en uitvoeren van de controle om een redelijke zekerheid te krijgen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat, hetzij door fraude of door fouten.
- het beoordelen of de programma's en de interne beheersingsmaatregelen van de gemeente, waarmee geïdentificeerde risico's van materiële fouten als gevolg van fraude en van niet-naleving van wet- en regelgeving worden aangepakt, op de juiste wijze zijn opgezet en worden uitgevoerd;
- het evalueren van het proces dat het management hanteert voor het beoordelen van de doeltreffendheid van de programma's en interne beheersingsmaatregelen in verband met fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het evalueren van iedere fraude door het seniormanagement en het effect op de beheersingsomgeving;
- het adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

In de context van onze controle van de jaarrekening zijn onze doelstellingen met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving als volgt:

- het vaststellen en beoordelen van het risico van materiële onjuistheden in de jaarrekening als gevolg van fraude en als gevolg van niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de beoordeelde risico's van materiële onjuistheden als gevolg van fraude, door een gepaste controleaanpak te ontwerpen en te implementeren;
- het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de naleving van de bepalingen van die wet- en regelgeving waarvan algemeen wordt erkend dat ze directe gevolgen hebben voor de bepaling van materiële bedragen en toelichtingen in de jaarrekening; en.
- het adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.